T092 ATĐ 4 (02) Luận A Tỳ Đạt Ma Đại Tỳ Bà Sa Q52-Kiết Uẩn-Luận về Bất Thiện

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 52

LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA
QUYEÅN 52

LUAÄN VEÀ BAÁT THIEÄN (Phaàn 7)

Ba kieát cho ñeán chín möôi taùm Tuøy mieân, maáy loaïi do kieán khoå maø ñoaïn cho ñeán maáy loaïi do tu maø ñoaïn? Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Moân tröôùc tuy ñaõ ngaên chaën yù laäp töùc ñoaïn cuûa Sa-moân, maø chöa ngaên chaën yù laäp töùc hieän quaùn, cuõng chöa hieån baøy veà nghóa töø töø hieän quaùn, nay caàn phaûi ngaên chaën yù laäp töùc hieän quaùn ñeå hieån baøy veà nghóa töø töø hieän quaùn. Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Moân tröôùc tuy ñaõ ngaên chaën yù cho raèng laäp töùc hieän quaùn, cuõng ñaõ hieån baøy veà nghóa töø töø hieän quaùn, maø khoâng sô löôïc hieån baøy roõ raøng veà hieän kieán, nay laøm cho sô löôïc hieån baøy roõ raøng veà hieän kieán. Hoaëc coù ngöôøi noùi: Nay muoán bieåu hieän roõ raùng veà naêm boä phieàn naõo vaø naêm phaùp ñoái trò. Naêm boä phieàn naõo, nghóa laø do kieán khoå maø ñoaïn cho ñeán do tu maø ñoaïn. Ñoái trò vôùi naêm boä nghóa laø Khoå nhaãn-khoå trí laø ñoái trí do kieán Khoå maø ñoaïn, cho ñeán Ñaïo nhaãn-Ñaïo trí laø ñoái trò do kieán Ñaïo maø ñoaïn, Khoå-Taäp-Dieät-Ñaïo vaø theá tuïc trí laø ñoái trò do tu maø ñoaïn. Bôûi vì nhaân duyeân naøy cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Traû lôøi: Trong ba Kieát thì kieát Höõu thaân kieán do kieán khoå maø ñoaïn. Hoûi: Vì sao Höõu thaân kieán chæ do kieán khoå maø ñoaïn? Ñaùp: Bôûi vì kieán naøy chæ chuyeån ñoåi ôû nôi khoå, luùc quaùn saùt veà khoå thì kieán naøy seõ ñoaïn. Laïi nöõa, bôûi vì kieán naøy chæ chuyeån ñoåi ôû nôi quaû, luùc quaùn saùt veà quaû thì kieán naøy seõ ñoaïn. Laïi nöõa, kieát Höõu thaân kieán laø traùi vôùi töï taùnh, taát caû ñieân ñaûo ñeàu do kieán khoå ñoaïn tröø, luùc ñieân ñaûo ñoaïn tröø thì kieán naøy cuõng ñoaïn maát, bôûi vì cuøng chung ñoái trò. Laïi nöõa, phieàn naõo naøy thoâ thieån, baét ñaàu luùc ñaïo voâ giaùn-khoå phaùp loaïi nhaãn hieän ôû tröôùc maét thì laäp töùc vónh vieãn ñoaïn maát, neáu phieàn

naõo vi teá thì sau luùc ñaïo voâ giaùn-ñònh Kim Cang Duï hieän ôû tröôùc maét môùi coù theå ñoaïn heát; nhö aùo coù veát baån khoâng kieân quyeát maëc vaøo, vöøa giaët röûa lieàn saïch, neáu kieân quyeát maëc maõi thì duøng boät tro-xaø phoøng..., duïng coâng giaët giuõ sau ñoù môùi coù theå saïch ñöôïc; cuõng nhö ñoà saønh chaát nhôøn khoâng dính saâu vaøo, nöôùc röûa qua lieàn saïch, chaát nhôøn dính saâu vaøo thì hoaëc laø duøng nöôùc ñun soâi, hoaëc laø duøng löûa ñoát noùng roài sau ñoù môùi saïch ñöôïc. Toân giaû Dieäu AÂm cuõng ñöa ra caùch noùi naøy: "Kieán naøy thoâ thieån cho neân luùc ban ñaàu ñaïo voâ giaùn hieän ôû tröôùc maét thì laäp töùc vónh vieãn ñoaïn maát. Hai thí duï veà aùo-ñoà ñöïng cuõng noùi nhö tröôùc. Laïi nöõa, khoâng phaûi laø goác reã cuûa kieán naøy ñi saâu vaøo caûnh ñòa, khoâng ñi saâu vaøo cho neân taùnh cuûa noù yeáu keùm, luùc baét ñaàu ñaïo voâ giaùn-khoå phaùp loaïi nhaãn hieän ôû tröôùc maét thì laäp töùc vónh vieãn ñoaïn maát; neáu goác reã cuûa phieàn naõo ñi saâu vaøo caûnh ñòa, veà sau luùc ñaïo voâ giaùn-Ñònh Kim Cang Duï hieän ôû tröôùc maét thì môùi coù theå ñoaïn heát; ví nhö goác reã cuûa caây khoâng aên saâu vaøo loøng ñaát, laøn gioù nheõ thoåi vaøo thì laäp töùc gaõy ñoå, goác reã aên saâu vaøo loøng ñaát thì côn gioù lôùn thoåi vaøo môùi coù theå gaõy ñoå". Toân giaû Theá Höõu ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: "Höõu thaân kieán naøy duyeân vôùi naêm uaån maø daáy khôûi, luùc nhö thaät quaùn thaáy naêm Thuû uaån thì kieán naøy kieàn ñoaïn maát. Laïi nöõa, Höõu thaân kieán naøy baét ñaàu töø yù töôûng Thöôøng-Laïc-Ngaõ maø phaùt sinh, luùc boán yù töôûng ñoaïn maát thì kieán naøy seõ ñoaïn maát". Ñaïi ñöùc noùi raèng: "Höõu thaân kieán naøy duyeân vôùi Höõu thaân maø phaùt sinh goïi laø Höõu thaân kieán, neáu quaùn Höõu thaân khoâng coù Ngaõ vaø Ngaõ sôû thì kieán naøy lieàn ñoaïn maát, cho neân kieán Höõu thaân kieán chæ do kieán khoå maø ñoaïn". Nhö kieán Höõu thaân kieán, thì kieát Höõu thaân kieán trong naêm kieát thuaän phaàn döôùi, Höõu thaân kieán-Bieân chaáp kieán trong naêm kieán cuõng nhö vaäy, bôûi vì töï taùnh gioáng nhau, bôûi vì ñeàu meâ laàm veà khoå. Kieát giôùi caám thuû coù hai loaïi, hoaëc do kieán khoå maø ñoaïn, hoaëc do kieán Ñaïo maø ñoaïn. Hoûi: Vì sao giôùi caám thuû khoâng phaûi laø do kieán Taäp-Dieät maø ñoaïn? Ñaùp: Bôûi vì ngoaïi ñaïo chæ ñoái vôùi Khoå-Ñaïo maø daáy khôûi Giôùi caám thuû naøy, nghóa laø caùc ngoaïi ñaïo cuõng coù theå noùi raèng Taäp nhö nôi choán caáu ueá, cuõng coù theå noùi raèng Dieät nhö nôi choán taém röûa, hoï cho raèng taäp laø nôi choán caáu ueá cho neân khoâng sinh taâm mong caàu, hoï cho raèng Dieät laø nôi choán taém röûa cho neân voïng töôûng sinh taâm mong caàu, voïng

töôûng sinh taâm mong caàu cho neân phaùt khôûi caùc loaïi khoå haïnh khoâng lôïi ích gì; cöù nhö theá phaùt khôûi khoå haïnh khoâng lôïi ích gì, nhö vaäy-nhö vaäy phieàn naõo caáu ueá taêng leân laøm nhieãm oâ thaân taâm caùch xa Nieát-baøn, nhö ngöôøi vì tröø boû dô baån treân thaân theå maø duøng nöôùc nhôùp taém röûa, cöù nhö theá taém röûa nhö vaäy-nhö vaäy laïi taêng theâm dô baån. Vì vaäy Giôùi caám thuû chæ bao goàm hai boä. Laïi nöõa, bôûi vì Giôùi caám thuû naøy chæ chuyeån bieán ñoái vôùi hai nôi Khoå-Ñaïo, chuyeån bieán nôi khoå laø do kieán khoå

maø ñoaïn, chuyeån bieán nôi Ñaïo laø do kieán Ñaïo maø ñoaïn. Laïi nöõa, bôûi vì Giôùi caám thuû naøy chæ chuyeån bieán ñoái vôùi hai nôi ueá-tònh, chuyeån bieán nôi ueá laø do kieán khoå maø ñoaïn, chuyeån bieán nôi tònh laø do kieán Ñaïo maø ñoaïn. Laïi nöõa, Giôùi caám thuû naøy chæ coù hai loaïi, ñoù laø do noäi ñaïo-ngoaïi ñaïo maø daáy khôûi sai bieät, noäi ñaïo daáy khôûi thì do kieán khoå maø ñoaïn, ngoaïi ñaïo daáy khôûi thì do kieán ñaïo maø ñoaïn. Laïi nöõa, Giôùi caám thuû naøy chæ coù hai loaïi, ñoù laø chaúng phaûi nhaân cho laø nhaân vaø chaúng phaûi ñaïo cho laø ñaïo, chaúng phaûi nhaân cho laø nhaân thì do kieán khoå maø ñoaïn chaúng phaûi ñaïo cho laø ñaïo thì do kieán Ñaïo maø ñoaïn. Nhö kieát Giôùi caám thuû, thì Giôùi caám thuû trong boán thuû, Giôùi caám thuû Thaân heä trong boán Thaân heä, kieát Giôùi caám thuû trong naêm kieát thuaän phaàn döôùi, Giôùi caám thuû trong naêm kieán, cuõng nhö vaäy, bôûi vì töï taùnh gioáng nhau. Kieát nghi coù boán loaïi, hoaëc laø do kieán khoå maø ñoaïn cho ñeán hoaëc laø do kieán Ñaïo maø ñoaïn. Hoûi: Vì sao khoâng coù Nghi do tu maø ñoaïn? Ñaùp: Luùc chöa thaáy söï vieäc thì taâm coù do döï, thaáy söï vieäc ñoù roài thì do döï lieàn tröø heát, cho neân khoâng coù Nghi laø do tu maø ñoaïn. Nhö Kieát Nghi, thì Kieán Boäc löu-AÙch trong boán Boäc löu-AÙch, kieán thuû trong boán Thuû Thaân heä chaáp ñaây laø thaät trong boán Thaân heä, Caùi nghi trong naêm caùi, Kieát nghi trong naêm kieát thuaän phaàn döôùi, Taø kieán- kieán thuû trong naêm kieán, Tuøy mieân Kieán-Nghi trong baûy Tuøy mieân, Kieát Kieán-Thuû-Nghi trong chín kieát, cuõng nhö vaäy, bôûi vì theå loaïi gioáng nhau. Ba caên baát thieän coù naêm loaïi, hoaëc laø do kieán khoå maø ñoaïn, cho ñeán hoaëc laø do tu maø ñoaïn, bôûi vì naêm boä ñeàu coù tham-saân-si. Nhö ba Caên baát thieän, thì ba Laäu, trong boán Ñoäc löu-AÙch tröø ra Kieán coøn laïi Boäc löu-AÙch khaùc, Duïc thuû-Ngaõ ngöõ thuû trong boán Thuû, Thaân heä Tham duïc-Saân nhueá trong boán Thaân heä, trong naêm caùi tröø ra AÙc taùc-Nghi coøn laïi caùc Caùi, kieát Tham-Saân-Maïn trong naêm kieát Tham duïc-Saân nhueá trong naêm kieát thuaän phaàn döôùi, do YÙ xuùc maø sinh ra AÙi

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 52 23

thaân trong saùu AÙi thaân, tröø ra Kieán-Nghi coøn laïi caùc tuøy mieân trong baûy Tuøy mieân, kieát AÙi-Nhueá-maïn-Voâ minh, cuõng nhö vaäy, bôûi vì theå loaïi gioáng nhau. Tuy noùi chung ôû ñaây ñeàu goàm caû naêm boä, maø phaân bieät rieâng ra thì coù moät-coù hai-coù boán-coù naêm. Trong Duïc laäu... thì Höõu thaân kieán-Bieân chaáp kieán-AÙc taùc-Taät-Khan-Phaãn-Phuù chæ coù moät boä, Giôùi caám thuû chæ coù hai boä, Taø kieán-Kieán thuû-Nghi chæ coù boán boä, Tham-Saân-Maïn ñeàu goàm chung naêm boä. Caùi AÙc taùc do tu maø ñoaïn vaø do trí maø ñoaïn. Nhö Caùi AÙc taùc, thì kieát Taät-Khan trong naêm Kieát, naêm Kieát thu- aän phaàn treân naêm AÙi thaân tröôùc trong saùu AÙi thaân, kieát Taät-Khan trong chín Kieát, cuõng nhö vaäy, bôûi vì cuøng döïa vaøo söï maø chuyeån ñoåi caùc phaåm loaïi... Trong chín möôi taùm Tuøy mieân, coù hai möôi taùm loaïi do kieán khoå maø ñoaïn, bôûi vì chuyeån bieán nôi khoå, coù möôøi chín loaïi do kieán Taäp maø ñoaïn, bôûi vì chuyeån bieán nôi Taäp, coù möôøi chín loaïi do kieán Dieät maø ñoaïn, bôûi vì chuyeån bieán nôi Dieät; coù hai möôi hai loaïi do kieán Ñaïo maø ñoaïn, bôûi vì

chuyeån bieán nôi Ñaïo; coù möôøi loaïi do tu maø ñoaïn, bôûi vì döïa vaøo söï maø chuyeån bieán. Hoûi: Trong naøy loaïi naøo goïi laø do kieán Khoå maø ñoaïn, cho ñeán loaïi naøo goïi laø do tu maø ñoaïn? Ñaùp: Neáu ñoái trò quyeát ñònh-ñoái trò sôû duyeân quyeát ñònh, thì goïi laø do kieán Khoå maø ñoaïn cho ñeán do kieán Ñaïo maø ñoaïn; neáu ñoái trò khoâng quyeát ñònh-ñoái trò sôû duyeân khoâng quyeát ñònh, thì goïi laø do tu maø ñoaïn. Laïi nöõa, neáu xöù sôû quyeát ñònh-ñoái trò sôû duyeân quyeát ñònh, thì goïi laø do kieán khoå maø ñoaïn cho ñeán do kieán Ñaïo maø ñoaïn, neáu xöù sôû khoâng quyeát ñònh-ñoái trò sôû duyeân khoâng quyeát ñònh, thì goïi laø do tu maø ñoaïn. Laïi nöõa, neáu khoå nhaãn-khoå trí laøm phaùp ñoái trò, thì goïi laø do kieán khoå maø ñoaïn, cho ñeán neáu Ñaïo nhaãn-Ñaïo trí laøm phaùp ñoái trò, thì goïi laø do kieán Ñaïo maø ñoaïn, neáu Khoå-Taäp-Dieät-Ñaïo vaø theá tuïc trí laøm phaùp ñoái trò, thì goïi laø do tu maø ñoaïn. Laïi nöõa, neáu khoå phaùp loaïi nhaãn ñoaïn töøø, thì goïi laø do kieán khoå maø ñoaïn, cho ñeán neáu Ñaïo phaùp loaïi nhaãn ñoaïn töøø, thì goïi laø do kieán Ñaïo maø ñoaïn; neáu boán Phaùp loaïi trí vaø theá tuïc trí ñoaïn töøø, thì goïi laø do tu maø ñoaïn. Laïi nöõa, neáu quaùn khoå ñeá ñoaïn töøø, thì goïi laø do kieán khoå maø ñoaïn, cho ñeán neáu quaùn Ñaïo ñeá ñoaïn töøø, thì goïi laø do kieán Ñaïo maø ñoaïn, neáu hoaëc laø quaùn Khoå ñeá, cho ñeán hoaëc laø quaùn Ñaïo ñeá-hoaëc laø quaùn nhöõng söï vieäc khaùc ñoaïn töøø, thì goïi laø do tu maø ñoaïn. Laïi nöõa, neáu quaùn traùi vôùi khoå ñeá, thì goïi laø do kieán khoå maø ñoaïn, cho ñeán neáu quaùn traùi vôùi Ñaïo ñeá, thì goïi laø do kieán Ñaïo maø

ñoaïn, neáu quaùn traùi vôùi boán ñeá vaø quaùn traùi vôùi nhöõng söï vieäc khaùc, thì goïi laø do tu maø ñoaïn. Ba kieát cho ñeán chín möôi taùm Tuøy mieân, maáy loaïi laø kieán, maáy loaïi khoâng phaûi kieán? Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Vì ngaên chaën toâng chæ cuûa ngöôøi khaùc ñeå hieån baøy veà chaùnh nghóa. Nghóa laø hoaëc coù ngöôøi chaáp: Taát caû phieàn naõo ñeàu laø taùnh kieán. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì haønh töôùng maïnh meõ nhanh nhaïy cho neân noùi teân goïi laø kieán. Taát caû phieàn naõo ñeàu coù haønh töôùng maïnh meõ nhanh nhaïy ñoái vôùi nghieäp cuûa mình, nhö haønh töôùng maïnh meõ nhanh nhaïy cuûa Höõu thaân kieán laø chaáp Ngaõ-Ngaõ sôû, haønh töôùng maïnh meõ nhanh nhaïy cuûa Bieân chaáp kieán laø chaáp Ñoaïn-chaáp Thöôøng, haønh töôùng maïnh meõ nhanh nhaïy cuûa taø kieán laø chaáp khoâng coù, haønh töôùng maïnh meõ nhanh nhaïy cuûa kieán thuû laø chaáp hôn haún, haøng töôùng maïnh meõ nhanh nhaïy cuûa Giôùi caám thuû laø chaáp coù naêng löïc thanh tònh, haønh töôùng maïnh meõ nhanh nhaïy cuûa Nghi laø do döï, haønh töôùng maïnh meõ nhanh nhaïy cuûa Tham laø nhieãm tröôùc haønh töôùng maïnh meõ nhanh nhaïy cuûa Saân laø gheùt boû, haønh töôùng maïnh meõ nhanh nhaïy cuûa Maïn laø ñeà cao, haønh töôùng maïnh meõ nhanh nhaïy cuûa Voâ minh laø khoâng hieåu bieát. Vì vaäy, caùc phieàn naõo ñeàu laø taùnh kieán. Hoaëc laïi coù ngöôøi chaáp: Taát caû phieàn naõo ñeàu khoâng phaûi laø taùnh kieán. Nguyeân cô theá naøo? Bôûi vì thoâng hieåu caùc phaùp thì noùi teân goïi laø kieán, maø taát caû phieàn naõo ñeàu khoâng thoâng hieåu ñoái

vôùi sôû duyeân cuûa mình, cho neân khoâng phaûi laø taùnh kieán. Vì ngaên chaën yù ñoù, hieån baøy caùc phieàn naõo coù loaïi laø taùnh kieán, coù loaïi khoâng phaûi laø taùnh kieán, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Traû lôøi trong ba kieát coù hai kieán vaø moät khoâng phaûi laø kieán, hai kieán aáy goïi laø Höõu thaân kieán-Giôùi caám thuû, moät khoâng phaûi laø kieán thì goïi laø Nghi. Phaàn coøn laïi noùi roäng ra nhö baûn luaän, giaûi thích roäng veà nghóa cuûa kieán ñaõ noùi nhö tröôùc, nghóa laø ôû phaàn naêm kieán. Ba kieát cho ñeán chín möôi taùm Tuøy mieân, maáy loaïi coù Taàm-coù Töù, maáy loaïi khoâng coù Taàm-chæ coù Töù, maáy loaïi khoâng coù Taàm-khoâng coù Töù? Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Vì ngaên chaën toâng chæ cuûa ngöôøi khaùc ñeå hieån baøy veà chaùnh lyù. Nghóa laø hoaëc coù ngöôøi chaáp: Töø coõi Duïc cho ñeán Höõu Ñaûnh ñeàu coù Taàm-Töù. Nhö phaùi Thí Duï ñaõ chaáp. Vì sao hoï daáy leân caùi chaáp naøy? Bôûi vì döïa vaøo kinh. Nghóa laø trong kinh noùi: “Taùnh thoâ cuûa taâm goïi laø

Taàm, taùnh teá cuûa taâm goïi laø Töù”. Nhö vaäy taùnh thoâ teá thì töø coõi Duïc cho ñeán Höõu ñaûnh ñeàu coù theå ñaït ñöôïc, cho neân bieát raèng ba coõi ñeàu coù Taàm vaø Töù. Ñaïi ñöùc noùi raèng: “Caùc Sö phaùi Ñoái phaùp ñaõ noùi phi lyù. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì taùnh thoâ teá cuûa taâm thì ba coõi ñeàu coù, trong kinh noùi taùnh naøy chính laø Taàm-Töù, maø noùi Taàm-Töù chæ coù ôû hai nôi, ñoù laø coõi Duïc vaø coõi Phaïm Theá, cho neân phaùi Ñoái phaùp ñaõ noùi laø phi lyù, cuõng goïi laø aùc thuyeát-aùc thoï trì, chöù khoâng goïi laø thieän thuyeát-thieän thoï trì”. Caùc Luaän sö A-tyø-ñaït-ma noùi: “Luaän thuyeát vaø söï thoï trì cuûa chuùng toâi laø thieän chöù khoâng phaûi laø aùc Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì thi thieát veà thoâ teá coù nhieàu. Nghóa laø coù nôi noùi: Trieàn laø thoâ-Tuøy mieân laø teá. Trong naøy Taàm-Töù khoâng phaûi laø thoâ-khoâng phaûi laø teá, bôûi vì hai loaïi naøy khoâng phaûi laø Trieàn-khoâng phaûi laø Tuøy mieân. Hoaëc coù nôi noùi: Saéc uaån laø thoâ- boán uaån laø teá. Trong naøy, Taàm-Töù laø teá chöù khoâng phaûi laø thoâ, bôûi vì Haønh uaån thaâu nhieáp. Hoaëc coù nôi noùi: Coõi Duïc laø thoâ-Tónh löï thöù nhaát laø teá. Trong naøy, Taàm-Töù ñeàu bao goàm caû thoâ-teá, bôûi vì hai ñòa ñeàu coù Taàm vaø Töù. Hoaëc coù nôi noùi: Tónh löï thöù nhaát laø thoâ-Tónh löï thöù hai laø teá. Trong naøy, Taàm-Töù laø thoâ chöù khoâng phaûi laø teá, bôûi vì treân Tónh löï thöù nhaát khoâng coù Taàm-Töù. Caùc nôi nhö vaäy thi thieát veà thoâ teá coù nhieàu phaåm loaïi, khoâng caàn phaûi nhaát ñònh chaáp raèng taùnh thoâ goïi laø Taàm- taùnh teá goïi laø Töù, cuõng khoâng neân chaáp raèng hai loaïi Taàm-Töù thì ba coõi ñeàu coù”. Nhöng trong kinh noùi “Taàm-Töù laø taùnh thoâ teá cuûa taàm”, laø döïa vaøo taùnh thoâ teá cuûa taâm luoân luoân laøm roái loaïn cho hai ñòa phía döôùi maø noùi, töø Tónh löï thöù hai cho ñeán Höõu ñaûnh thì taâm lìa naùo ñoäng cho neân khoâng coù Taàm-Töù. Vaû laïi, hoï ñaõ noùi töø hai Ñònh trôû leân coù Taàm-coù Töù, taïi sao kieán laäp coù Taàm-Töù… ôû ba ñòa coù khaùc nhau? Hoï ñöa ra caùch noùi naøy: “Taát caû caùc taâm thieän nhieãm-voâ phuù voâ kyù cuûa coõi Duïc-Tónh löï thöù nhaát vaø Tónh löï trung gian, cho ñeán taâm nhieãm oâ cuûa Höõu Ñaûnh ñeàu goïi laø ñòa coù Taàm-coù Töù;

taâm thieän vaø voâ phuù voâ kyù cuûa Tónh löï trung gian ñeàu goïi laø ñòa khoâng coù Taàm-chæ coù Töù; taâm thieän vaø voâ phuù voâ kyù cuûa Tónh löï thöù hai cho ñeán Höõu Ñaûnh ñeàu goïi laø ñòa khoâng coù Taàm-khoâng coù Töù". Neáu nhö vaäy thì trong kinh noùi neân thoâng hieåu theá naøo? Nhö trong kinh noùi: "Taàm-Töù vaéng laëng, khoâng coù Taàn-khoâng coù Töù thì nhaát ñònh phaùt sinh hyû laïc tieán vaøo Tónh löï thöù hai an truù ñaày ñuû". Hoï ñöa ra caùch noùi naøy: "Kinh naøy döïa vaøo thieän-voâ phuù voâ kyù, chöù khoâng döïa vaøo nhieãm oâ maø noùi Taàm-Töù vaéng laëng". Hoï noùi phi lyù, nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì coù nhaân duyeân vaøo tieán vaøo Ñònh thöù hai maø chæ laø thieän-voâ kyù-Taàm-Töù vaéng laëng chöù khoâng phaûi laø nhieãm oâ? Thaø raèng noùi nhieãm oâ-Taàm-Töù vaéng laëng chöù khoâng phaûi laø thieän-voâ kyù. Nguyeân côù theá

naøo? Bôûi vì caùc phaùp nhieãm oâ luùc lìa nhieãm thì xaû boû, phaùp thieän-voâ kyù luùc vöôït qua giôùi-ñòa thì môùi xaû boû heát. Nhöng phaùi Thí duï laø khoâng hieåu bieát veà quaû, toái taêm môø mòt veà quaû khoâng chòu khoù gia haïnh veà quaû, cho neân noùi laø Taàm-Töù thì ba coõi ñeàu coù, maø Taàm vaø Töù thì coù ôû hai ñòa phía döôùi chöù khoâng coù ôû baûy ñòa phía treân. Vì ngaên chaën toâng chæ cuûa ngöôøi khaùc ñaõ noùi nhö vaäy, ñeå bieåu hieän roõ raøng veà chaùnh lyù, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Traû lôøi trong ba Kieát coù ba loaïi, ñoù laø hoaëc coù Taàm-coù Töù, hoaëc khoâng coù Taàm-chæ coù Töù, hoaëc khoâng coù Taàm-khoâng coù Töù. Theá naøo laø coù Taàm-coù Töù? Ñoù laø ôû coõi Duïc vaø Tónh löï thöù nhaát. Theá naøo laø khoâng coù Taàm-chæ coù Töù? Ñoù laø ôû Tónh löï trung gian. Theá naøo laø khoâng coù Taàm-khoâng coù Töù? Ñoù laø ôû ba Tónh löï treân vaø boán voâ saéc. Phaàn coøn laïi noùi roäng ra nhö baûn luaän. Hoûi: Trong naøy, loaïi naøo goïi laø coù Taàm-coù Töù, loaïi naøo goïi laø khoâng coù Taàm-chæ coù Töù, loaïi naøo goïi laø khoâng coù Taàm-khoâng coù Töù? Ñaùp: Neáu töông öng vôùi Taàm-Töù ñeàu laø Taàm-Töù, laø Taàm-Töù cuøng khôûi do Taàm-Töù maø chuyeån, thì goïi laø coù Taàm-coù Töù. Neáu khoâng ñi cuøng vôùi Taàm maø chæ ñi cuøng vôùi Töù, Khoâng töông öng vôùi Taàm maø chæ töông öng vôùi Töù, khoâng phaûi laø Taàm cuøng khôûi maø chæ coù Töù cuøng khôûi, Taàm ñaõ vaéng laëng chæ do Töù maø chuyeån, thì goïi laø khoâng coù Taàm, chæ coù Töù. Neáu khoâng phaûi laø ñi cuøng Taàm-Töù, Khoâng phaûi laø do Taàm- Töù maø chuyeån, thì goïi laø khoâng coù Taàm-Khoâng coù Töù. Laïi nöõa, neáu coù caùc loaïi tìm caàu, caùc loaïi quan saùt thì goïi laø coù Taàm-coù Töù; neáu khoâng coù caùc loaïi tìm caàu, cuõng Khoâng coù caùc loaïi quan saùt, thì goïi laø khoâng coù Taàm-Töù. Laïi nöõa, neáu coù tìm caàu thöôøng xuyeân, quaùn saùt thöôøng xuyeân, thì goïi laø coù Taàm-coù Töù; neáu khoâng coù tìm caàu thöôøng xuyeân maø coù quan saùt thöôøng xuyeân thì goïi laø khoâng coù Taàm-chæ coù Töù; neáu khoâng coù tìm caàu thöôøng xuyeân, cuõng khoâng coù quan saùt thöôøng xuyeân, thì goïi laø khoâng coù Taàm-khoâng coù Töù. Ba kieát cho ñeán chín möôi taùm tuøy mieân, coù maáy loaïi töông öng vôùi Laïc caên, coù maáy loaïi töông öng vôùi Khoå-Hyû-Öu-Xaõ caên? Hoûi:

Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Vì ngaên chaën toâng chæ cuûa ngöôøi khaùc ñaõ hieån baøy veà chaùnh lyù. Nghóa laø hoaëc coù ngöôøi chaáp: Luùc caùc phaùp sinh khôûi thì töø töø chöù khoâng phaûi laø laäp töùc. Nhö phaùi thí duï ñaõ chaáp. Ñaïi Ñöùc Noùi raèng: “Luùc caùc phaùp sinh khôûi thì theo thöù töï chöù khoâng coù nghóa cuøng daáy khôûi, nhö coù nhieàu khaùch buoàn ñi qua con ñöôøng heïp thì töøng ngöôøi moät maø ñi qua, haõy coøn khoâng coù nghóa hai ngöôøi ñi qua cuøng moät luùc, huoáng

hoà coù theà coù nhieàu ngöôøi. Caùc phaùp höõu vi cuõng laïi nhö vaäy, moãi moät phaùp töø töôùng sinh cuûa mình maø sinh khôûi, khaùc hoøa hôïp maø sinh thì lyù seõ khoâng cuûng luùc daáy khôûi”. Caùc luaän sö A-tyø-ñaït-ma noùi: “Coù nhaân duyeân cho neân noùi phaùp höõu vì khaùc hoøa hôïp maø sinh, bôûi vì moãi moät phaùp sinh khôûi töø töôùng sinh cuûa mình, coù nhaân duyeân cho neân noùi phaùp höõu vi cuøng hoøa hôïp maø sinh, bôûi vì khoâng lìa nhau thì sinh khôûi cuøng moät luùc. Nghóa laø döïa vaøo töôùng sinh maø noùi phaùp höõu vi khaùc hoøa hôïp maø sinh; neáu döïa vaøo saùt-na thì noùi phaùp höõu vi cuøng hoøa hôïp maø sinh, bôûi vì khoâng lìa nhau thì chaéc chaén sinh khôûi cuøng luùc”. Hoaëc laïi coù ngöôøi chaáp: Nghóa veà löïc, khoâng coù löïc, thì goïi laø nghóa töông öng-khoâng töông öng. Nghóa laø neáu phaùp naøy sinh ra do löïc cuûa phaùp kia, thì noùi laø phaùp naøy töông öng vôùi phaùp kia. Neáu phaùp sinh ra khoâng do löïc cuûa phaùp kia, thì tuy cuøng luùc daáy khôûi maø khoâng coù nghóa töông öng; nhö taâm naøy sinh do löïc cuûa taâm kia, thì coù theå noùi taâm naøy töông öng vôùi taâm kia; laïi do löïc cuûa taâm maø sinh ra taâm sôû, thì coù theå noùi taâm naøy töông öng vôùi taâm kia; laïi do löïc cuûa taâm maø sinh ra taâm sôû, thì coù theå noùi taâm sôû töông öng vôùi taâm sôû; khoâng do löïc cuûa taâm sôû maø taâm ñöôïc sinh khôûi thì khoâng coù theå noùi taâm töông öng vôùi taâm sôû. Vì ngaên chaën yù ñoù, ñeå bieåu hieän roõ raøng taâm töông öng vôùi taâm sôû, taâm sôû cuõng töông öng vôùi taâm sôû, taâm sôû cuõng coù theå töông öng vôùi taâm, nhöng taâm cuøng vôùi taâm thì khoâng coù nghóa töông öng, bôûi vì moät thaân thì hai taâm khoâng cuøng luùc daáy khôûi. Hoaëc laïi coù ngöôøi chaáp: Caùc phaùp ñeàu töông öng vôùi töï taùnh chöù khoâng töông öng vôùi taùnh khaùc. Hoï ñöa ra caùch noùi raèng: nghóa quyù trong laãn nhau laø nghóa cuûa töông öng, khoâng coù phaùp cuøng vôùi phaùp heát söùc quyù trong laãn nhau baèng töï taùnh cuûa mình, cho neân chæ coù töï taùnh töông öng vôùi töï taùnh. Vì ngaên chaën yù ñoù, ñeå bieåu hieän roõ raøng töï taùnh chæ töông öng vôùi taùnh khaùc, bôûi vì danh nghóa töông öng-khaùc theå höôùng veà vôùi nhau maø kieán laäp, nhö taâm vaø taâm sôû laàn löôït chuyeån ñoåi höôùng veà vôùi nhau, bôûi vì cuøng chung moät sôû y- moät sôû duyeân nhö nhau khoâng rôøi boû laãn nhau, cho neân goïi laø töông öng. Hoaëc laïi coù ngöôøi chaáp caùc phaùp cuøng vôùi töï taùnh, khoâng coù nghóa töông öng cuõng khoâng phaûi laø khoâng töông öng, khoâng coù nghóa töông laø bôûi vì caùc phaùp khoâng chôø ñôïi töï taùnh maø sinh khôûi. Khoâng phaûi laø khoâng töông öng, bôûi vì heát söùc quyù troïng laãn nhau laø nghóa cuûa töông öng.

Vì ngaên chaën yù ñoù, ñeå bieåu hieän roõ raøng caùc phaùp töông öng khoâng hoãn loaïn cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Hoûi: Vì sao chæ hoûi veà töông öng vôùi thoï? Ñaùp: Laø yù cuûa ngöôøi soaïn luaän muoán nhö vaäy. Nghóa laø ngöôøi soaïn luaän tuøy theo yù muoán soaïn luaän khoâng traùi vôùi phaùp töôùng, cho neân khoâng caàn vaën hoûi. Laïi nöõa, bôûi vì thoï cuøng vôùi haønh töôùng cuûa thoï khaùc nhau, khoâng traùi vôùi thaønh töïu maø traùi vôùi hieän haønh, cho neân chæ hoûi ñeán ñieàu aáy. Khoâng traùi vôùi thaønh töïu, laø bôûi vì moät thaân coù theå thaønh töïu naêm caên veà thoï. Traùi vôùi hieän haønh, laø bôûi vì chaéc chaén khoâng coù hai thoï hieän haønh vôùi moät luùc. Laïi nöõa, bôûi vì thoï tuøy theo caên chuyeân bieán maø daáy khôûi, ñoái vôùi theå cuûa moät thoï kieán laäp naêm caên, phaùp khaùc thì khoâng nhö vaäy, cho neân chæ hoûi veà thoï ôû phaàn giöõa voøng troøn cuûa möôøi hai duyeân khôûi; gioáng nhö oå truïc baùnh xe,cho neân chæ hoûi veà thoï. Laïi nöõa, bôûi vì taát caû caùc phaùp ñeàu quay veà vôùi thoï, cho neân chæ hoûi veà thoï. Laïi nöõa, ngoaøi thoï ra laïi hoûi ñeán caên naøo töông öng; neáu hoûi veà taùm caên töông öng nhö maïn… Thì trôû thaønh phi lyù bôûi vì laø khoâng töông öng; neáu hoûi veà töông öng vôùi naêm caên nhö tín…vaø ba caên voâ laäu, thì cuõng trôû thaønh phi lyù bôûi vì chæ laø thieän; neáu hoûi veà nhöõng taâm sôû töông öng vôùi caùc phaùp nhieãm khaùc vaø töôûng-Tö…, thì cuõng trôû thaønh phi lyù, bôûi vì khoâng coù töôùng cuûa caên, hoaëc coù maø chín laø taùnh cuûa phieàn naõo; neáu hoûi veà töông öng vôùi Nieäm-Ñònh vaø Tueä, thì cuõng trôû thaønh phi lyù, bôûi vì töông öng vôùi phieàn naõo khoâng coù töôùng cuûa caên, hoaëc coù maø chín laø taùnh cuûa phieàn naõo; neáu hoûi veà yù caên thì cuõng khoâng hôïp lyù, bôûi vì döïa vaøo taâm maø kieán laäp veå phaùp töông öng. Vaû laïi, taâm töông öng khoâng coù sai bieât, hoï coù töôùng cuûa caên chöù khoâng phaûi laø theå cuûa phieàn naõo coù theå sinh ra phieàn naõo, cho neân hoûi veà töông öng. Traû lôøi trong ba kieát thì kieát höõu thaân kieán-Giôùi caám thuû töông öng vôùi ba caên, tröø ra khoå vaø Öu caên. Hoûi: Vì sao hai kieát naøy tröø ra khoå caên. Ñaùp: Bôûi vì khoå caên thuoäc veå naêm thöùc, hai kieát naøy thuoäc veà yù ñòa, cho neân khoâng töông öng. Hoûi: Vì sao hai kieát naøy tröø ra hai caên? Ñaùp: Öu laø haønh töôùng lo buoàn chuyeån ñoåi hai kieát naøy laø haønh töôùng vui möøng chuyeån ñoåi, cho neân khoâng töông öng. Noùi chung hai kieát naøy laø töông öng vôùi ba caên, phaân bieät rieâng ñeá thì neáu ôû coõi Duïc vaø hai Tónh löï ñaàu seõ töông öng vôùi Hyû-Xaõ caên, neáu ôû Tónh löï thöù ba thì töông öng vôùi Laïc-Xaõ caên, neáu ôû Tónh löï thöù tö cuûa coõi Voâ saéc thì chæ töông öng vôùi Xaû caên vì vaäy noùi chung laø töông öng vôùi ba caên, kieát nghi

töông öng vôùi boån caên, tröø ra khoå caên. Hoûi: Vì sao kieát nghi tröø ra khoå caên? Ñaùp: Khoå caên thuoäc veà naêm thöùc, Nghi thuoäc veà yù ñòa, cho neân khoâng töông. Noùi chung laø kieát Nghi töông öng vôùi boán caên, phaân bieät rieâng ñeá thì neáu ôû coõi Duïc seõ töông öng vôùi Öu-Xaõ caên, neáu ôû hai Tónh löï ñaàu thì töông

öng vôùi Hyû-Xaõ caên, neáu ôû Tónh löï thöù ba thì töông öng vôùi Laïc-Xaõ caên, neáu ôû Tónh löï thöù tö vaø coõi voâ saéc thì chæ töông öng vôùi Xaõ caên. Vì vaäy, noùi chung laø töông öng vôùi boán caên. Hoûi: Vì sao kieát Nghi neáu ôû coõi Duïc thì khoâng töông öng vôùi Hyû caên, neáu ôû hai Tónh löï ñaàu thì töông öng vôùi hai Hyû caên. Ñaùp: Bôûi vì haønh töùông vui möøng vaø töông öng vôùi nhau, nghóa laø Nghi ôû coõi Duïc do haønh töôùng lo buoàn chuyeån ñoåi, Hyû caên laø do haønh töôùng vui möøng chuyeån ñoåi, haønh töôùng ñaõ khaùc nhau thì khoâng coù nghóa töông öng; Nghi ôû hai Tónh löï ñaàu cuøng vôùi Hyû caên ñeàu do haønh töôùng vui möøng chuyeån ñoåi cho neân ñöôïc töông öng, bôûi vì nghóa baèng nhau laø nghóa cuûa töông öng. Laïi nöõa, bôûi vì coõi Duïc thì Hyû laø thoâ-Nghi laø teá, cho neân khoâng töông öng. Hoûi: Vì sao coõi Duïc thì Hyû laø thoâ? Ñaùp: Bôûi vì höõu tính ôû coõi Duïc khoâng neân daáy khôûi maø daáy khôûi, ñoái vôùi söï vieäc ôû coõi Duïc cuõng khoâng neân daáy khôûi maø daáy khôûi. Theá naøo laø höõu tình ôû coõi Duïc khoâng neân daáy khôûi maø daáy khôûi? Nghóa laø baûn taùnh cuûa coõi Duïc laø khoå laïi coäng theâm khoå khaùc, ñuùng lyù phaûi sinh taâm chaùn ngaùn lìa xa maø laïi soâi noåi nhaûy muùa, leõ naøo khoâng phaûi laø thoâ hay sao? Theá naøo laø ñoái vôùi söï vieäc cuûa coõi Duïc khoâng neân daáy khôûi maø daáy khôûi? Nghóa laø thaáy ngöôøi khaùc ngaõ nhaøo meâ man thì neân sinh loøng thöông xoùt maø laïi vui cöôøi, leõ naøo khoâng phaûi laø thoâ hay sao? Kieát Nghi ôû coõi Duïc naëng veà suy nghó cho neân vi teá, thoâ-teá ñaõ khaùc nhau thì khoâng coù nghóa töông öng, Nghi vaø Hyû ôû hai Tónh löï ñaàu ñeàu teá cho neân ñöôïc töông öng. Laïi nöõa, kieát Nghi cuûa coõi Duïc thì sau naëng maø Hyû caên tuøy tieän voäi vaøng, cho neân khoâng töông öng; ôû Tónh töï thöù nhaát thì caû hai ñaàu sau naëng cho neân ñöôïc töông öng. Laïi nöõa, kieát Nghi cuûa coõi Duïc chuyeån ñoåi ôû phaàn trong, Hyû caên cuõa coõi Duïc chuyeån ñoåi ôû phaàn ngoaøi, cho neân khoâng töông öng; hai Tónh löï ñaàu ñeàu chuyeån ñoåi ôû phaàn trong, cho neân ñöôïc töông öng. Laïi nöõa, kieát Nghi cuûa coõi Duïc nhö chuû maø Hyû caên thì nhö khaùch, cho neân khoâng töông öng; hai Tónh löï ñaàu thì Nghi vaø Hyû caên ñeàu nhö chuû, cho neân ñöôïc töông öng. Laïi nöõa, kieát Nghi cuûa coõi Duïc tuy khoâng töông öng vôùi Hyû thoï maø töông öng vôùi Öu thoï; kieát Nghi cuûa hai Tónh löï ñaàu neáu khoâng

töông öng vôùi Hyû thoï thì trôû thaønh khoâng coù Thoï, bôûi vì Hyû laø töï taùnh Thoï cuûa ñòa aáy, neáu taâm Nghi tích tuï hoaøn toaøn khoâng coù Thoï thì traùi vôùi phaùp nöông töïa nhau vaø phaùp töông öng, ñöøng naûy sinh sai laàm naøy! Vì vaäy, kieát Nghi cuûa hai Tónh löï ñaàu töông öng vôùi Hyû caên. Trong ba Caên baát thieän thì caên baát thieän Tham töông öng vôùi ba caên, tröø ra Khoå-Öu caên, bôûi vì Khoå-Öu caên do haønh töôùng lo buoàn chuyeån ñoåi, caên baát thieän Tham do haønh töôùng vui möøng chuyeån ñoåi, cho neân khoâng töông öng. Caên baát thieän Saân töông öng vôùi ba caên, tröø ra Laïc- Hyû caên, bôûi vì Laïc-Hyû caên do haønh töôùng vui möøng chuyeån ñoåi, caên baát thieän saân do haønh töôùng lo buoàn chuyeån ñoåi, cho neân khoâng töông öng. Caên baát thieän Si vaø Duïc laäu-Voâ minh laäu töông öng vôùi naêm caên, bôûi vì chuùng ñeàu goàm chung saùu thöùc thaân do

haønh töôùng vui möøng-lo buoàn chuyeån ñoåi. Höõu laäu töông öng vôùi ba caên, tröø ra Khoå-Öu caên, bôûi vì coõi Saéc-Voâ saéc khoâng coù Öu-Khoå caên. Coõi aáy khoâng coù nhaân cuûa Öu-Khoå, trong chöông caên Uaån seõ noùi roäng hôn. Tröø ra Taø kieán, nhöõng loaïi coøn laïi noùi roäng ra nhö baûn luaän naøy. Taø kieán töông öng vôùi boán caên, tröø ra khoå caên, bôûi vì khoå caên thuoäc veà naêm thöùc, Taø kieán thuoäc veà yù ñòa, cho neân khoâng töông öng. Noùi chung laø Taø kieán töông öng vôùi boán caên, phaân bieät rieâng reõ thì neáu ôû coõi Duïc seõ töông öng vôùi ba caên, tröø ra Laïc-Khoå caên; neáu ôû hai Tónh löï ñaàu thì töông öng vôùi Hyû-Xaû caê; neáu ôû Tónh löï thöù ba thì töông öng vôùi Laïc-Xaû caên; neáu ôû Tónh löï thöù tö vaø coõi voâ saéc thì chæ töông öng vôùi Xaû caên. Hoûi: Taø kieán cuûa coõi Duïc thì loaïi naøo töông öng vôùi Hyû caên, loaïi naøo töông öng vôùi Öu caên? Ñaùp: Hoaëc laø coù ngöôøi tröôùc ñaây khoâng thích boá thí-khoâng thích yeâu thöông vui veû-khoâng thích thôø cuùng, ngöôøi aáy veà sau neáu gaëp phaûi ngoaïi ñaïo taø kieán, nghe noùi khoâng coù boá thí-khoâng coù yeâu thöông vui veû, khoâng coù thôø cuùng, khoâng coù dieäu haïnh, khoâng coù aùc haïnh, khoâng coù dò thuïc nghieäp quaû cuûa dieäu haïnh vaø aùc haïnh, nghe roài hoan hyû daáy leân yù nghó nhö vaäy: Mình töø tröôùc ñeán nay khoâng thích boá thí cho ñeán thôø cuùng thaät laø ñieàu toát, bôûi vì nhöõng vieäc ñoù khoâng coù quaû-khoâng coù dò thuïc. Taø kieán nhö vaäy töông öng vôùi Hyû caên. Hoaëc laø coù ngöôøi töø tröôùc tôùi nay thích thöïc haønh boá thí-thích thöïc haønh yeâu thöông vui veû-thích thöïc haønh thôø cuùng, ngöôøi aáy veà sau neáu gaëp phaûi ngoaïi ñaïo taø kieán, nghe noùi khoâng coù boá thí-khoâng coù yeâu thöông vui veû-khoâng coù thôø cuùng-khoâng coù dieäu haïnh-khoâng coù aùc haïnh-khoâng coù nghieäp quaû dò thuïc cuûa dieäu haïnh vaø aùc haïnh, nghe roài buoàn baõ daáy leân yù nghó nhö vaäy: Mình töø tröôùc ñeán nay thích thöïc

haønh boá thí cho ñeán thôø cuùng thaät laø hoang ñöôøng, bôûi vì nhöõng ñieàu aáy khoâng coù quaû-khoâng coù dò thuïc. Taø kieán nhö vaäy töông öng vôùi Öu caên. Giaûi thích roäng veà nghóa töông ögn, ñaõ noùi trong phaàn saùu Nhaân. Ba kieát cho ñeán chín möôi taùm Tuøy mieân, coù maáy loaïi heä thuoäc coõi Duïc, maáy loaïi heä thuoäc coõi Saéc, maáy loaïi heä thuoäc coõi Voâ saéc? Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Vì ngaên chaën toâng chæ cuûa ngöôøi khaùc ñeå hieån baøy veà chaùnh lyù. Nghóa laø hoaëc coù ngöôøi chaáp: Taát caû danh soá cuûa phieàn naõo vaø tuøy mieân naõo ôû coõi Duïc thì ôû coõi Saéc-Voâ saéc cuõng coù. Vì ngaên chaän yù ñoù, bieåu hieän roõ raøng coõi Duïc laø baát ñònh coù raát nhieàu caùc phieàn naõo vaø tuøy phieàn naõo, coõi Saéc-Voâ saéc laø ñòa oån ñònh cho neân ít caùc phieàn naõo vaø tuøy phieàn naõo, nhö tuøy mieân saân vaø aùc taùc..., bôûi vì coõi aáy khoâng coù. Hoaëc laïi coù ngöôøi chaáp: Höõu laäu-Boäc löu-AÙch-Ngaõ ngöõ thuû ôû coõi Duïc cuõng coù luùc duyeân vôùi beân trong maø sinh khôûi caùc phieàn naõo..., cho neân ñöôïc teân goïi aáy. Vì ngaên chaën yù ñoù, hieån baøy höõu laäu... Khoâng goàm chung coõi Duïc, hai coõi treân thì hoaëc laø do ñònh maø thaâu nhieáp caát chöùa nhieàu duyeân beân trong daáy khôûi cho neân coù ñöôïc teân goïi aáy.

Hoaëc laïi coù ngöôøi chaáp: Hai trieàn Taät-Khan ôû coõi Phaïm theá cuõng coù. Nhö luaän giaû Phaân Bieät ñaõ chaáp. Hoûi: hoï vì sao daáy leân caùi chaáp naøy? Traû lôøi: Laø bôûi vì döïa vaøo trong kinh. Nghóa laø noùi: "Ñaïi Phaïm Thieân Vöông baûo vôùi Phaïm Chung: Chuùng ta khoâng caàn ñi ñeán choå Sa- moân Kieàu-Ñaùp-ma ñeå cung kính leã laïy maø nghe phaùp, ngay ôû nôi naøy reõ khieán cho caùc oâng vöôït qua sinh-laõo-töû chuùng ñöôïc tòch dieät vónh vieãn". Hoï noùi Phaïm vöông vì kieát Taät-Khan raøng buoäc taâm tö cho neân daáy leân lôøi noùi nhö vaäy. Vì ngaên chaën laïi yù ñoù, hieån baøy kieát Taät-Khan chæ coù ôû coõi Duïc. Hoaëc laïi coù ngöôøi chaáp: Coõi Phaïm Theá coù trieàn Phuù. Hoûi: Hoï vì sao daáy leân caùi chaáp naøy. Traû lôøi: Laø bôûi vì döïa vaøo trong kinh. Nghóa laø trong kinh noùi: Ñaïi Phaïm Thieân Vöông khoâng hieåu roõ caâu hoûi cuûa Toân giaû Maõ Thaéng, sôï Phaïm chuùng bieát cho neân phöông tieän daãn ra noùi lôøi eâm dieäu hoå theïn maø nhaän loãi". Hoï noùi Phaïm Vöông do trieàn Phuù cho neân daãn ra ôû ngoaøi chuùng môùi noùi roõ laø khoâng hieåu. Vì ngaên chaën yù ñoù, bieåu hieän roõ raøng trieàn Phuù chæ coù ôû coõi Duïc, nhöng Ñaïi Phaïm Vöông vì Maïn-Sieåm- Cuoàng-Phuù che laáp taâm tö cho neân daáy leân lôøi noùi nhö vaäy. Bôûi vì nhaân duyeân naøy, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Traû lôøi : Laø ba kieát coù ba loaïi, hoaëc laø heä thuoäc coõi Duïc, hoaëc laø

heä thuoäc coõi Saéc, hoaëc laø heä thuoäc coõi Voâ saéc. Phaàn coøn laïi noùi roäng ra nhö baûn luaän naøy. Hoûi: Vì sao goïi laø heä thuoäc coõi Duïc, heä thuoäc coõi Saéc, heä thuoäc coõi Voâ saéc. Ñaùp: Troùi buoäc vaøo duïc cho neân goïi laø heä thuoäc coõi Duïc, troùi buoäc vaøo saéc cho neân goïi laø heä thuoäc coõi Saéc, troùi buoäc vaøo Voâ saéc cho neân goïi laø heä thuoäc coõi Voâ saéc; nhö traâu-ngöïa... troùi buoäc vaøo nhö coät truï hoaëc nhoát vaøo trong chuoàng thì goïi laø heä thuoäc coät truï... Laïi nöõa, vì chaân cuûa coõi Duïc bò raøng buoäc cho neân goïi laø heä thuoäc coõi Duïc, vì chaân cuûa coõi Saéc bò raøng buoäc cho neân goïi laø heä thuoäc coõi Saéc, vì chaân cuûa coõi Voâ Saéc bò raøng buoäc cho neân goïi laø heä thuoäc coõi Voâ Saéc. Chaân coù nghóa laø phieàn naõo, nhö keä noùi : "Coâng haïnh cuûa Phaät laø voâ bieân, khoâng coù chaân ngöôøi naøo mang ñi". Nhö ngöôøi coù chaân thì ñöôïc töï do ñi laïi khaép nôi, khoâng coù chaân thì khoâng nhö vaäy, nhö vaäy, höõu tình coù chaân phieànnaõo thì coù theå ñi qua caùc coõi-caùc neõo-caùc ñôøi, khoâng coù chaân phieàn naõo thì khoâng coù nhö vaäy. Chö Phaät vónh vieãn ñoaïn chöø chaân cuõa phieàn naõo, cho neân ñoái vôùi coõi-neõo-ñôøi khoâng coøn löu chuyeån nöõa, nhöng nhôø vaøo ñònh tueä maø ñi laïi khaép nôi khoâng giôùi haïn. Laïi nöõa, bôûi vì saøo huyeät coõi Duïc ñaõ thu nhieáp caát giöõ, ngaõ chaáp cuûa coõi Duïc ñaõ chaáp tröôùc, cho neân goïi laø heä thuoäc coõi Duïc; bôûi vì saøo huyeät coõi Saéc ñaõ thaâu nhieáp caát giöõ do ngaû chaáp cuûa coõi Saéc maø chaáp tröôùc, cho neân goïi laø heä thuoäc coõi saéc; bôûi vì saøo huyeät coõi Voâ Saéc ñaõ thaâu nhieáp caát giöõ do ngaû chaáp cuûa coõi Saéc maø chaáp tröôùc, cho neân goïi laø heä thuoäc coõi Voâ saéc. Saøo huyeät nghóa laø AÙi, Ngaõ chaáp nghóa laø hieán. Laïi nöõa, vì AÙi cuûa coõi Duïc laøm thaám öôùt theâm do Ngaõ-Ngaõ sôû kieán maø

chaáp tröôùc, cho neân goïi laø heä thuoäc coõi Saéc; vì AÙi coõi voâ saéc laøm cho thaám öôùt theâm, do Ngaõ-Ngaõ sôû kieán maø chaáp tröôùc, cho neân goïi laø coõi Saéc; vì AÙi cuûa coõi Voâ saéc laøm cho thaám öôùt theâm, do Ngaõ-Ngaõ sôû kieán maø chaáp tröôùc, cho neân goïi laø heä thuoäc coõi Voâ saéc. Laïi nöõa, do duïc laïc cuûa coõi Duïc vaø dính vaøo, cho neân goïi laø heä thuoäc coõi Duïc do duïc laïc cuûa coõi Saéc maø dính cöùng vaøo, cho neân goïi laø heä thuoäc coõi Saéc; do dòch laïc cuûa coõi Voâ saéc maø dính cöùng vaøo, cho neân goïi laø heä thuoäc coõi Voâ saéc. Laïc nghóa laø AÙi, Duïc nghóa laø Kieán. Laïi nöõa, bò sinh töû cuõa coõi Duïc raøng buoäc, cho neân goïi laø heä thuoäc coõi Duïc; bò sinh töû cuûa coõi Saéc raøng buoäc cho neân goïi laø heä thuoäc coõi Saéc; bò sinh töû cuûa coõi Voâ Saéc raøng buoäc cho neân goïi laø heä thuoäc coõi Voâ Saéc. Laïi nöõa, bò caáu cuûa coõi Duïc laøm cho dô baån-bò chaát ñoäc laøm cho toån haïi-bò

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 52 33

ueá tröôïc laøm cho vaáy nhieåm, cho neân goïi laø heä thuoäc coõi Duïc; bò caáu cuûa coõi Saéc laøm cho dô baån-bò chaát ñoäc laøm cho toån haïi-bò ueá tröôïc laøm cho vaáy nhieåm, cho neân goïi laø heä thuoäc coõi saéc; bò caáu cuûa coõi Voâ Saéc laøm cho dô baån- bò chaát ñoäc laøm cho toån haïi-bò ueá tröôïc laøm cho vaáy nhieåm, cho neân goïi laø heä thuoäc coõi Voâ saéc. Taát caû phieàn naõo ñeàu goïi laø ueá chöù khoâng phaûi chæ laø sinh, cho neân goàm chung caû ba coõi. Laïi nöõa, bò phieàn naõo cuûa coõi Duïc raøng buoäc, cho neân goïi laø heä thuoäc coõi Duïc; bò phieàn naõo cuõa coõi Saéc raøng buoäc, cho neân goïi laø heä thuoäc coõi Saéc; bò phieàn naõo cuõa coõi Voâ Saéc raøng buoäc, cho neân goïi laø heä thuoäc coõi Voâ Saéc. Caùc kieát rôi vaøo coõi Duïc thì kieát ñoù thuoäc veà coõi Duïc chaêng. Cho ñeán noùi roäng ra. Trong naøy, rôi vaøo (Ñoïa) thì rôi vaøo coù saùu loaïi: 1. Rôi vaøo coõi. 2. Rôi vaøo neõo. 3. Rôi vaøo boå-ñaëc-giaø-la. 4. Rôi vaøo xöù. 5. Rôi vaøo höõu laäu. 6. Rôi vaøo töï theå. Rôi vaøo coõi, nhö trong naøy noùi caùc kieát rôi vaøo coõi Duïc thæ kieát ñoù thuoäc veà coõi Duïc… YÙ trong naøy noùi: Neáu laø phaùp cuûa coõi naøy thì goïi laø rôi vaøo coõi naøy, neáu phaùp cuûa coõi Duïc thì rôi vaøo coõi Duïc, neáu phaùp cuûa coõi Saéc thì rôi vaøo coõi Saéc, neáu phaùp cuûa coõi Voâ Saéc thì rôi vaøo coõi Voâ Saéc. Rôi vaøo neõo, nhö ngöôøi thuyeát phaùp luùc thöïc haønh phaùp thí phaùp ra lôøi nguyeän naøy nhôø vaøo phaùp thí naøy laøm cho höõu tính rôi vaøo caùc neõo nhanh choáng rôi khoûi sinh laõo beänh töû. Rôi vaøo Boå-ñaëc-giaø-la, nhö trong tuøy-naõi-la: “Coù ba loaïi Boå-ñaëc-giaø-la rôi vaøo trong taêng soá laøm cho taêng hoøa hôïp”. Rôi vaøo xöù, rôi vaøo Höõu laäu nhö luaân phaåm loaïi Tuùc noùi: “ Coù chaáp Thoï laø nghóa gì. Ñaùp: Do taêng ngöõ naøy maø hieån baøy phaùp rôi vaøo töï Theå”.(Taïi) thì thuoäc veà coù boán loaïi : 1. Thuoäc veà töï Theå. 2. Thuoäc veà ñoà chöùa. 3. Thuoäc veà hieän haønh. 4. Thuoäc veà nôi choán. Thuoäc veà töï Theå, nghóa laø taát caû caùc phaùp ñeàu truù troïng-töï Ngaõ- töï Vaät-töï Töôùng-töï Phaàn-töï baûn taùnh. Thuoäc veà ñoà chöùa, nhö taùo-leâ… ôû trong chaäu, thieân thuï… ôû trong nhaø. Thuoäc veà hieän haønh, laø neáu phaùp hieän haønh ôû nôi naøy thì coù theå ñöôïc. Thuoäc veà nôi choán, laø neáu phaùp ôû

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 52 34

nôi choán naøy thì coù theå ñöôïc. Trong naøy toång quaùt ñöôïc vaøo boán loaïi thuoäc veà maø soaïn luaän, hoaëc ñaày ñuû-khoâng ñaày ñuû nhö thích hôïp neân bieát! Hoûi: Caùc Kieát rôi vaøo coõi Duïc thì Kieát aáy thuoäc veà coõi Duïc chaêng? Ñaùp: Neân laøm thaønh boán caâu phaân bieät: 1. Coù Kieát rôi vaøo coõi Duïc maø Kieát aáy khoâng thuoäc veà coõi Duïc, ñoù laø Trieàn vaø sôû trieàn cuûa coõi saéc maát ñi khôûi leân Trung Höõu cuûa coõi Duïc. ÔÛ coõi Saéc maát ñi sinh vaøo coõi Duïc thì chæ laø dò sinh, luùc aáy Trung Höõu cuûa coõi Duïc ôû coõi Saéc khôûi leân phaùp thuaän theo nhö vaäy, Töû Huû(phaàn vò sau Boån höõu vaø tröôùc Trung Höõu) ôû vaøo phaàn vò dieät maø Trung Höõu hieän roõ tröôùc maét, nhö haït gioáng ôû giai ñoaïn dieät maát maø maàm non hieän roõ tröôùc maét. Luùc aáy ôû Töû Höõu ñeán Trung Höõu, ba möôi saùu tuøy mieân cuûa coõi Duïc tuøy theo moät loaïi hieän roõ tröôùc maét khieán cho sinh noái tieáp nhau vaø aùc ma ôû coõi Phaïm Theá bôûi vì trieàn-sôû cho neân chæ trích choáng ñoái Nhö Lai. Trieàn vaø sôû trieàn thì coù ngöôøi noùi laø trieàn Phaãn, bôûi vì trieàn Phaãn kia laøm cho taâm chæ trích choáng ñoái Ñöùc Phaät; coù ngöôøi noùi laø trieàn Taät, bôûi vì trieàn Taät kia laøm cho taâm chæ Trích choáng ñoái Ñöùc Phaät; coù ngöôøi noùi laø trieàn san, bôûi vì trieàn san kia laøm cho taâm chæ trích choáng ñoái Ñöùc Phaät. Lôøi bình: Neân ñöa ra caùch noùi naøy: ÔÛ trong chín trieàn tuøy theo moät loaïi hieän roõ tröôùc maét vaø chæ trích choáng ñoái Ñöùc Phaät, tröø ra luùc nguû khoâng theå naøo phaùt khôûi ngöõ nghieäp ñöôïc. Hoûi: Vì sao goïi laø ma? Ñaùp: Bôûi vì ñoaïn maát tueä maïng, hoaëc laø bôûi vì thöôøng phoùng daät maø töï haïi ñeán mình. Hoûi: Vì sao goïi laø aùc? Ñaùp: Bôûi vì oâm aáp yù thích xaáu aùc, thaønh töïu aùc phaùp vaø aùc tueä. Toân giaû Dieäu AÂm ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: “Traøn ñaày xaáu aùc cheát roài sinh ñeán choå aùc, cho neân noùi laø aùc”. Hoûi: Ma ôû coõi Phaïm Theá laøm ñieàu gì? Ñaùp: Chæ trích choáng ñoái Ñöùc Phaät. Hoûi: Hoï coù söùc maïnh gì maø coù theå ôû coõi Phaïm Theá? Ñaùp: Bôûi vì Phaïm Thieân ñaõ daãn daét, nhö trong kinh noùi: “Moät thuôû noï, Ñöùc Baïc- giaø-phaïm an truù trong vöôøn Caáp- coâ-ñoäc ôû röøng Theá- ña thuoäc thaønh Thöùc-la-phieät, luùc baáy giôø coù moät Phaïm Thieân ôû laïi coõi Phaïm Theá, khôûi leân caùch nhìn xaáu aùc, cho raèng nôi naøy laø thöôøng haèng khoâng bieán ñoåi, hoaøn toaøn vónh vieãn xuaát ly, caøng khoâng coù nôi naøo

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 52 35

thöôøng haèng khoâng bieán ñoåi, hoaøn toaøn vónh vieãn xuaát ly vöôït qua nôi naøy ñöôïc. Luùc baáy giôø Ñöùc Theá Toân bieát taâm Phaïm Thieân roài, noùi nhö khoaûnh khaéc co duoãi caùnh tay nhö traùng só, töø nôi naøy aån hình ñeán coõi Phaïm Theá maø hieän ra, caùch Phaïm Thieân kia khoâng xa maø ñöùng laëng. Luùc aáy Phaïm Thieân kia töø xa thaáy Ñöùc Phaät roài lieàn baûo vôùi Ñöùc Phaät raèng: Haõy ñeán ñaây Ñaïi Tieân! Nôi naøy laø thöôøng haèng khoâng bieán ñoåi, hoaøn toaøn vónh vieãn xuaát ly, caøng khoâng coù nôi naøo thöôøng haèng khoâng bieán ñoåi, hoaøn toaøn vónh vieãn xuaát ly vöôït qua nôi naøy ñöôïc. Nhaân giaû coù theå

chaùn ngaùn rôøi boû coõi Duïc ñaày tai hoïa maø ñi ñeán choå naøy thaät laø kheùo thay, neân thöôøng truù an laïc ôû nôi naøy! Ñöùc Theá Toân baûo raèng: Nôi naøy khoâng phaûi laø thöôøng haèng khoâng bieán ñoåi, hoaøn toaøn vónh vieãn xuaát ly, maø oâng cho raèng thöôøng haèng khoâng bieán ñoåi, hoaøn toaøn vónh vieãn xuaát ly, bôûi vì voâ minh saâu naëng che laáp taâm moâng, oâng neân töï xem xeùt caùc Phaïm Thieân quaù khöù rôi vaøo coõi Duïc thì nhö hoa quaû rôi ruïng, taïi sao voïng töôûng cho raèng ñaây laø nôi thöôøng haèng...? nhö vaäy, Phaïm Thieân nhieàu laàn töï mình ca gôïi Ñöùc Phaät cuõng nhieàu laàn chæ trích ñieàu maø Phaïm Thieân ñaõ noùi. Luùc baát giôø Phaïm Thieân kia nhìn thaáy uy ñöùc saùng choùi cuûa Ñöùc Phaät thì khoù maø choáng cöï noåi, laïi ñöùng im laëng trong phaïm vi lìa duïc, Khoâng thích baøn luaän, lieàn daáy leân yù nghó naøy: Ai coù theå cuøng vôùi Ñöùc Phaät laøm ñoái thuû luaän baøn? Nghó roài lieàn nhôù laïi, ma cuøng vôùi Nhö Lai luoân luoân laø oaùn ñoái thì chaéc chaén coù theå choáng cöï ñöôïc. Lieàn duøng thaàn löïc daãn vaøo coõi Phaïm Theá hoùa laøm phaïm vi cuûa duïc laïc maø laøm cho yeân oån ôû nôi ñoù. Luùc baáy giôø Phaïm Thieân kia laïi thöa vôùi Ñöùc Phaät: Nôi naøy thöôøng haèng... cho ñeán noùi roäng ra. Ñöùc Theá Toân baûo raèng: Nôi naøy khoâng phaûi laø thöôøng haèng... noùi roäng ra nhö treân. Ma lieàn thöa vôùi Ñöùc Phaät: Thöa Ñaïi Tieân! Neân tuøy theo lôøi Phaïm Thieân ñaõ noùi ñöøng choáng ñoái nöõa maø haõy vaâng lôøi thöïc haønh; neáu choáng ñoái thì ví nhö ngöôøi, Thieân thaàn Caùt Töôøng ñi ñeán nhaø cuûa hoï, maø hoï duøng dao gaäy... xua ñuoåi laøm cho ra ngoaøi; cuõng nhö coù ngöôøi töø choã cao maø rôi xuoáng, buoâng rôøi tay chaân lieàn rôi xuoáng hoá saâu; laïi nhö coù ngöôøi töø ngoïn caây rôi xuoáng, buoâng rôøi tay chaân rôi xuoáng thì chaéc chaén ñeán maët ñaát, neân vaâng lôøi thuaän theo ñieàu Phaïm Thieân ñaõ noùi! Laïi thöa vôùi Ñöùc Phaät raèng: Leõ naøo Nhaân giaû khoâng thaáy Phaïm chuùng nhö chuùng toâi vaây quanh Phaïm Thieân, cung kính thuaän theo lôøi aáy chöù khoâng daùm traùi ngöôïc hay sao? Luùc aáy Ñöùc Phaät baûo raèng: OÂng khoâng phaûi laø Phaïm Vöông, cuõng khoâng phaûi laø Phaïm chuùng, maø chính laø aùc ma, khoâng coù hoå theïn, ngang ngöôïc maø ñeán quaáy nhieãu vôùi nhau. Luùc baáy giôø aùc ma bieát Ñöùc Phaät nhaän ra roài, loøng daï hoå theïn phieàn muoän

khoâng theå naøo töï mình ruùt lui ñöôïc, Phaïm Thieân duøng thaàn löïc laøm cho aùc ma trôû veà cung". Döïa vaøo trong kinh aáy ñeå soaïn ra phaàn luaän naøy, ñoù goïi laø coù Kieát rôi vaøo coõi Duïc maø Kieát aáy khoâng thuoäc veà coõi Duïc. Rôi vaøo coõi Duïc, laø rôi vaøo coõi naøy chöù khoâng rôi vaøo nôi naøo khaùc; khoâng thuoäc veà coõi Duïc, laø bôûi vì coõi Saéc coù theå ñöôïc. ÔÛ ñaây coù ba loaïi thuoäc veà, tröø ra loaïi thuoäc veà töï Theå, bôûi vì khoâng thuoäc veà coõi cuûa mình hieän ôû tröôùc maét.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.